Zaterdag 7 September 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4904

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur Dr. Joh Hartog.. Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Red.-adres Conciëntiessteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: I. E. Croes. Postbus 14. Oranjestad: tel 38.

Stagnatie van scheepvaartverkeer:

Half millioen zeelieden in de V. S.

800 Havenwerkers op Curacao in staking

Luchtvaartverkeer in Caraibisch gebied neemt toe

Botwinnik 1, Euwe 2 in internationaal schaaktournooi

DE ZEELIEDENSTAKING.

's Werelds grootste koopvaardijvloot wordt vastgehouden in de Noordamerikaanse kusthavens door de eendrachtig stakende zeelieden van de AFL. De loodsen langs de kaden zijn gesloten en de hijskranen staan werkloos terwijl duizenden schepen en een half millioen mannen in ledigheid verkeren als gevolg van de grootste maritieme staking in de geschiedenis.

Als volgt is het beeld op de derde dag van de zeeliedenstaking: Het passagiersverkeer over de oceaan is stop gezet; de invoer en uitvoer van grondstoffen voor de molens en fabrieken van het land zijn stop gezet; meer dan 250.000 ton vracht voor hulpverlening aan Europa en Azië ligt met 125 schepen van de Herstel-Organisatie te wachten.

De leiders van de Sailors Union of the Pacific en de Seafarer International Union beweerden dat 2500 schepen in de havens aan de Atlantische en Stille Oceanen alsook aan de Golfkust zonder bemanning zijn. Zowel Noordamerikaanse als vreemde schepen zijn getroffen door de staking.

De stakende zeelieden wensen een intrekking van de bepaling van de Loonstabilisatieraad, welke de volledige loonsverhoging ontzegde die onlangs verkregen werd in onderhandelingen tussen de vakbonden en de scheepseigenaren (New York, (AP) 7.9).

REDDINGSCENTRA.

Het Reddingscomité van de Caraïbische regionale luchtvaartconferentie heeft aanbevolen om strategisch gestationneerde helicopters, vliegtuigen met een groot en een klein vliegbereik alsook boten te gebruiken teneinde in nood verkerende vliegtuigen in het Caraïbisch gebied bij te staan. Voorts werd aangedrongen bij de conferentie om acht reddingscoördinatiecentra tet vestigen met achttien alarmcentra teneinde de beter uitgeruste reddingspunten op te roepen ingeval van nood.

De reddingscentra zullen worden gevestigd te Miami, Biloxi, San Diego, Galveston, New Orleans, Havana, Mexico-stad, Trinidad, de Kanaalzone, San Juan, La Guayra en Bogotá. Als alarmcentra werden aanbevolen: San José, C.R., Ciudad Trujillo, Salinas, Ecuador, Guatemala-stad, Port au Prince, Tegucigalpa, Paramaribo, Willemstad, Managua, Panamá-stad, Georgetown, Belize, Nassau, Kingston, Arauca, San Salvador, Cayenne en Fort de France (Washington, (AP) 7.9).

DE VREDESCONFERENTIE.

Grote Vier bijeen.

Volgens Franse berichtgevers hebben de Grote Vier (Byrnes werd vertegenwoordigd door James Dunn) op een speciale bijeenkomst een uiteindelijke beslissing uitgesteld over het Russische voorstel om de Algemene Vergadering der Verenigde Naties tot 11 November uit te stellen.

De beslissing werd uitgesteld tot Byrnes in Parijs terug is. (Parijs, (AP) 6.9).

Joegoslavische eisen.

De waarnemende Helleense Minister-President Stylianos Gonatas verklaarde, dat de Joegoslavische eis ten aanzien van Macedonië, welke op de vredesconferentie werd geuit, een „officiële uitlating is welke onze verdenkingen bevestigt, dat de moeilijkheden en wanorde in Hellas geen louter binnenlandse aangelegenheden zijn."

Hij bracht een en ander met elkaar in verband na te hebben bekendgemaakt, dat het Helleense cabinet gestemd heeft om de noodmaatregelen — inbegrepen de vestiging van krijgsraden welke de macht hebben om de doodstraf toe te passen — weer in te voeren aangezien de aanrandingen door linkse benden sedert het plebisciet van Zondag weer zijn toegenomen. (Athene, (AP) 7.9).

Australisch verzoek.

De Australische afgevaardigde H. F. Whitlam drong er bij de vredesconferentie op aan om een internationaal „Hof van menselijke rechten" op te zetten teneinde de beloften na te komen die in het Atlantisch Handvest werden gedaan.

De juridische commissie nam dit verzoek in behandeling op.

„Het Atlantisch Handvest", aldus zeide Whitlam, „is een constitutie voor alle volken over al en wij moeten organen scheppen die zorgen voor de waardering van deze beginselen."

Whitlam zeide, dat door de ondertekening van het Atlantisch Handvest alle leden der Verenigde Naties afzonderlijk en gezamenlijk beloofden de rechten te waarderen welke door het Handvest geproclameerd worden. (Parijs, (AP) 7.9).

Balkantwisten.

De grensgeschillen tussen de Balkanlanden, welke vroeger aanleiding waren tot verschillende oorlogen, krijgt de vredesconferentie weer te behandelen. Zo eisen de Slavische landen dat Hellas Westelijk Thracië zal toekennen aan Bulgarije opdat het een corridor naar de Aegeïsche Zee krijge. Tsjechoslowakije wil dan een gebied van 145 vierkante kilometer bezuiden Bratislava van Hongarije hebben.

Dit gebied ligt bezuiden de Donau en de Tsjechen zeggen dat zij het gebied nodig hebben om Bratislava tot een grote binnenhaven te maken. (Parijs, (AP) 6.9).

BYRNES' REDE IN BERLIJNSE BLADEN.

In tegenstelling tot de „Tagesspiegel" in de Noordamerikaanse zone en de „Telegraf" in de Britse zone, welke de redevoering van Byrnes volledig opnamen, bevatten de bladen in de Russische zone ergens op de binnenpagina's een uittreksel van 800 woorden gelijk door een Russisch persbureau verstrekt. Geen der bladen leverde commentaar op de redevoering, waarin de Noordamerikaanse Secretaris van Buitenlandse Zaken de houding ten opzichte van Duitsland uiteenzette (Berlijn, (AP) 7.9).

DE POLITIE IS PARAAT.

De militaire en burgerlijke politie in Venezia Giulia wordt in paraatheid gehouden tijdens het weekeinde omdat men hernieuwde opstootjes vreest in verband met de derde jaardag van de Italiaanse overgave en de oprichting van de organisatie der Partijgenoten van Venezia Giulia op 8 September 1943. Er zijn aanvragen gedaan voor massa-betogingen in Triëst en andere steden op Zondag, doch deze werden door de Geallieerde autoriteiten geweigerd op grond dat dergelijke betogingen doden en gewonden ten gevolge zouden kunnen hebben (Triëst, (AP) 7.9).

ONAFHANKELIJKHEID VOOR LIBYE?

Irak heeft op de vredesconferentie voorgesteld om de onafhankelijkheid te schenken aan de vroegere Italiaanse kolonie Libye of het te plaatsen onder voogdijschap van de Arabische Bond tot het onafhankelijk geworden is.

De Minister van Buitenlandse Zaken Gaddil Jamali was woordvoerder namens Irak, dat uitgenodigd werd zijn standpunt inzake de na-oorlogse regeling te kennen te geven. Tevoren was ertegen geprotesteerd omdat het land geen lid is van de conferentie.

Jamali verklaarde, dat de vredesconferentie de Italiaanse koloniën niet aan Italië terug moet geven en drong erop aan om Libye de onafhankelijkheid toe te kennen. Indien men eerst een voogdijschap nodig acht voor Libye, zo zeide Jamali, dan moest de Arabische Bond of een der leden van de Bond worden aangewezen als voogd „vanwege de banden van cultuur, taal en geschiedenis welke Libye binden aan de Arabische wereld".

Erop wees [illegible] verklaarde aan Italië vroeg Jamali voor zijn land het recht om het vredesverdrag voor Italië mede te ondertekenen (Parijs, (AP) 6.9).

CHILEENS CABINET AFGETREDEN.

Het Chileens cabinet is afgetreden. Het ontslag van alle ministers met uitzondering van den Minister van Buitenlandse Zaken Joaquin Fernandez en den Minister van Defensie Generaal Arnaldo Carrasco, werd aanvaard.

De Vice President Alfredo Duhalde maakte kort daarna de benoeming van de volgende ministers bekend: Fumberto Alvarez in plaats van Admiraal Vicente Merino Bielich, voor Binnenlandse Zaken; Pedro Opitiz in plaats van Luis Alamos voor Financiën; Leonidas Leyton in plaats van Lisandro Cruz voor Arbeid; Oscar Gajardo in plaats van Manuel Hidalgo voor Economie, Eugenio Puga in plaats van Fernando Moller voor Justitie (Santiago, (AP) 6.9).

BEVIN TERUG.

Ernest Bevin is in Parijs teruggekeerd na een bezoek aan Londen om overleg te plegen met zijn regering (Parijs, (AP) 6.9).

LINEA AEROPOSTAL NAAR MIAMI.

De Burgerlijke Luchtvaartraad van de Verenigde Staten heeft vergunning gegeven aan de Linea Aeropostal Venezolana voor het onderhouden van een luchtdienst tussen Maiquetia (Venezuela) en Miami (Washington, (AP) 6.9).

HELLEENS VLIEGTUIG NEERGESCHOTEN.

Een Helleens militair vliegtuig werd Donderdag gedwongen te landen, terwijl het vloog boven Joegoslavisch gebied, aldus zeide een officiële bekendmaking van de Joegoslavische regering. De bestuurder van het vliegtuig is voorlopig geïnterneerd (Beograd, (AP) 6.9).

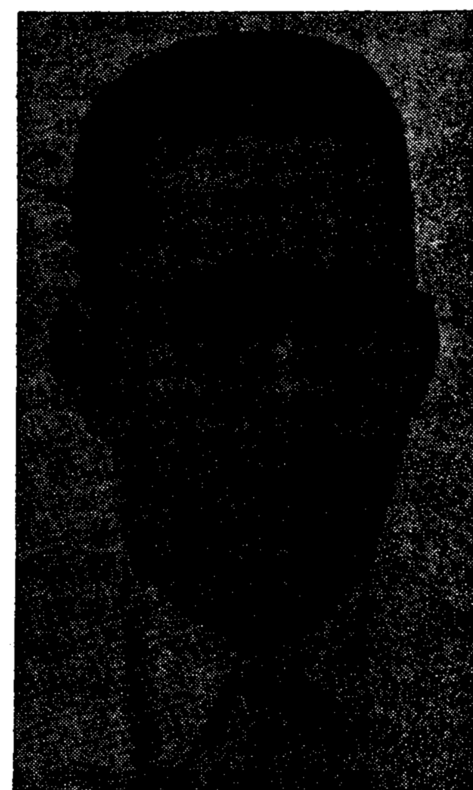
De waarnemende Helleense Minister van Buitenlandse Zaken Stephanopoulos zeide, dat een Helleens militair vliegtuig, dat zich niet meer [illegible] door luchtdoelgeschut neergeschoten en in Joegoslavisch gebied viel (Athene, (AP) 6.9).

Volgens een bericht van de „Exchange Telegraph" uit Athene heeft de Helleense Commandant in Thessaloniki opdracht gekregen om den Joegoslavischen Commandant uit Ghevgheili (Joegoslavië) te ontmoeten teneinde een gezamenlijk onderzoek in te stellen in de neerschieting van een Helleens militair vliegtuig nabij de Helleens-Joegoslavische grens.

Het bericht zeide, dat de bestuurder van het vliegtuig nog door de Joegoslavische autoriteiten wordt vastgehouden (Londen, (AP) 7.9).

WEER HAVENSTAKING.

De arbeiders in de haven zijn weder in staking gegaan om meer loon. Zij willen hun gewone loonuren verhoogd zien van 0.90 G. tot 1.25 G. en hun overwerkuren van 1.40 G. tot 1.75 G. Deze eis hebben zij gesteld in verband met de in de laatste tijd weder gestegen prijs der levensmiddelen.

W. R. PLANTZ
Benoemd, beëdigd, bemiddelend.

De werkgevers in de haven hebben zich echter op het standpunt gesteld, dat zij geen loonsverhoging meer kunnen geven zonder de belangen van de haven te schaden. Curaçao is reeds een dure haven en door deze loonsverhoging zou het nog duurder worden. Het gevolg hiervan zou kunnen zijn, dat op den duur Curaçao [illegible] verliezen. Bovendien heeft deze week een vergadering plaats gehad van alle grote werkgevers in Curaçao, zoals C.P.I.M., Lago, K.L.M., K.N.S.M. enz., enz., om de loonquaestie te bespreken. De vergadering stelde zich op het standpunt, dat er geen loonsverhogingen meer moeten komen, omdat deze ogenblikkelijk gevolgd worden door prijsstijging van de levensmiddelen, waardoor binnen enkele maanden het meerloon weder niet meer van betekenis is.

Van Mei af tot nu toe steeg de prijs der levensmiddelen gemiddeld met 8 tot 9%. De grote werkgevers zijn op deze wijze bevreesd voor inflatie en zijn er bovendien tegen gekant, dat de loonsverhogingen steeds weer in de zak der kooplieden verdwijnt. Zij willen een verbetering der arbeiderspositie door betere sociale voorzieningen en door een scherpe prijscontrole.

Hoe de havenstaking zich dus zal ontwikkelen, is voor een groot gedeelte afhankelijk van het gouvernement.

Hedenochtend werd de gouvernementsbemiddelaar William Rufus Plantz beëdigd.

ANTI-FRANCO BETOGING TE LONDEN.

Op Trafalgar Square te Londen hebben duizenden Zondag geluisterd naar Arthur Deakin secr.-gen. van de Transportarbeidersbond, die sprak tijdens een anti-Franco betoging. Het auditorium droeg spandoeken met de woorden: „Franco moet gaan." „Dood aan Franco" en „De fascist Franco is een gevaar voor de vrede". Deakin betoogde dat de vakverenigingen niet vragen om „industriële actie" of eenzijdig actie van enig land, maar dat de UNO ten volle wordt gebruikt om „het Spaanse volk te bevrijden en het de vrijheid te schenken om een democratie te stichten op welke basis het voor Spanje slechts mogelijk kan zijn deel te nemen aan een wereldstructuur van vrede, voorspoed en veiligheid". Met twee stemmen tegen nam de vergadering een resolutie aan, waarin bij de regering wordt aangedrongen op verbreking van de diplomatieke en handelsbetrekkingen met Spanje en erkenning van de republikeinse regering- Giral.

het nieuws van vandaag

Lonen en Prijzen. Hoe deze twee in evenwicht te brengen is een der grootste na-oorlogse problemen waarvoor men zich overal op de wereld gesteld ziet. Stijgen de lonen, dan ziet men vaak ook de prijzen stijgen. En stijgen de prijzen, dan kunnen de lonen niet achterblijven. Het lijkt zo eenvoudig maar toch veroorzaakt elke onevenwichtigheid tussen lonen en prijzen ernstige weeën.

Zo nu ook weer.

In de Verenigde Staten zijn een half millioen zeelieden in staking omdat de Loonstabilisatieraad de door de werkgevers toegekende loonsverhoging weigert te bekrachtigen. 2500 Schepen van Noordamerikaanse zowel als vreemde nationaliteit liggen in de havens te wachten tot er een oplossing gevonden wordt en het gevolg hiervan is natuurlijk, dat er een hopeloze stagnatie is ontstaan in het scheepvaartverkeer. Passagiers kunnen niet per boot reizen en de vracht moet overal blijven liggen, zodat spoedig ernstige tekorten zullen ontstaan. En de toestand kan nog erger worden als straks nog andere vakbonden uit sympathie voor de zeelieden mochten gaan staken.

Op Curaçao hebben ongeveer 800 havenwerkers het werk al weer neergelegd, omdat zij het loon niet voldoende vinden. De prijzen zijn de laatste tijd weer gestegen met 8 à 9% en vooral in grote gezinnen valt het niet mee om dan nog de eindjes bij elkaar te krijgen. Van de andere kant zeggen de scheepvaartagenten, dat de haven van Curaçao al zo duur geworden is, dat men moeilijk de lonen der havenarbeiders nog kan gaan verhogen, omdat dan de schepen elders zullen gaan laden en lossen. Curaçao is voornamelijk een doorvoerhaven, zodat men met deze mogelijkheid ernstig rekening moet houden. De autoriteiten vrezen, dat bij een verhoging van de lonen, de prijzen spoedig eveneens zullen stijgen, zodat men dan nog even ver is. Het beste geneesmiddel dat men ertegen weet is verscherping van de prijscontrole en een gestadige aanvoer van nieuwe goederen.

William Rufus Plantz, die op Curaçao tot Gouvernementsbemiddelaar benoemd werd, kan al meteen beginnen met zijn moeilijke taak. Mr. Christiaan Frederik Klokke, de Gouvernementsbemiddelaar op Aruba behoeft gelukkig nog niet op te treden. Het is te hopen, dat de verklaring, die de Nederlandse regering over de loon- en prijspolitiek in uitzicht heeft gesteld, ook een leidraad voor ons zal zijn.

De Geschiedenis in wording — XXXII

Twee Titanen tegenover elkaar

Wanneer gaat het weer beginnen? In steeds wijdere kring begint men zich deze vraag te stellen en naarmate de politieke twisten zich ophopen neemt de vrees toe, dat er een nieuwe oorlog zal uitbarsten. Niet alleen wanneer men de kranten leest of naar de radio luistert komt deze vraag naar boven. Want de internationale atmospheer is reeds [illegible] denkt als men in de bioscoop zit, of als men met het bootje de haven over vaart en zich opeens de torpederingen herinnert die enkele jaren geleden rondom onze kusten plaats vonden.

Iedereen weet trouwens al welke de partijen zijn die in een eventueel nieuw, gewapend conflict betrokken zouden zijn. Overal en altijd komen zij in botsing: de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten van Amerika, elk met een groep landen achter zich die voornamelijk door hun ligging aangewezen zijn op een van deze twee titanen.

Het aantal landen dat de Sovjet-Unie achter zich weet is weliswaar niet erg groot, doch van de andere kant zitten over de gehele wereld Communisten verspreid, die met voorbeeldige gehoorzaamheid de orders uit het Kremlin opvolgen.

De Verenigde Staten daarentegen hebben vele supporters onder de regeringen, al moet worden erkend, dat sommige eerder uit vrees voor de Sovjet-Unie dan uit liefde voor de grote Noordamerikaanse republiek zich achter hen hebben geschaard.

Zo ziet men, dat bij de stemmingen in de vredesconferentie, of in de Veiligheidsraad of waar dan ook, de splitsing meestal op dezelfde plaats ligt, behalve dan natuurlijk, wanneer het om minder vitale onderwerpen gaat. Verwonderlijk is het daarom niet, dat degenen die de zijde der Verenigde Staten kiezen, het meestal winnen bij de stemmingen. Voor de tegenpartij zit er dan niets anders op om zich met hand en tand te verzetten tot een compromis bereikt is. Vandaar ook het kwistig gebruik dat de Sovjet-Unie in de Veiligheidsraad maakt van het veto-recht.

Dat door deze situatie van de begeerde democratie weinig terecht kan komen is overduidelijk. Het enige wat gedaan kan worden is zoeken naar een oplossing welke geen enkele partij bevredigt doch enkel het twijfelachtig genoegen geeft, dat men een nieuw twistpunt kan aanvatten.

Een wederzijds begrijpen kan vanzelfsprekend niet daaruit ontstaan. Eerder krijgt men een wederzijds wantrouwen en een gespannen situatie, die de mogelijkheid van een oorlog in de gedachten brengt.

Maar niemand wil oorlog: de Verenigde Staten niet en de Sovjet-Unie niet. En toch zal — indien men een oorlog wil voorkomen — een van de twee titanen moeten wijken.

De Verenigde Staten, die reeds zo vaak toegeeflijk zijn geweest ten opzichte van de Sovjet-eisen, hebben een einde gemaak aan het terugkrabbelen en onder Byrnes een nieuwe politieke koers ingeslagen die erop gericht is de Sovjet-Unie tot het besef te brengen dat zij haar gebied niet verder kan uitbreiden en evenmin aan steeds meer regeringen haar wil opleggen.

De Noordamerikaanse diplomatiek leiders zijn blijkbaar sinds enige tijd tot de overtuiging gekomen, dat de Sovjet-Unie de organisatie der Verenigde Naties slechts gebruikt om op vreedzame wijze een steeds groter gebied te naasten of binnen haar invloedsspheer te brengen. Aan deze vreedzame expansie is nu een halt toegeroepen en daarom wacht men met spanning af wat de reactie van de Sovjet-leiders hierop zal zijn.

Grote betekenis hechtte men dan ook aan het bezoek, dat Viacheslav Michailovitsj Molotov pas aan Moskou heeft gebracht en een correspondent van het Londense blad „Daily Mail" durfde zelfs te voorspellen, dat de Sovjet Unie zich binnen enkele maanden uit de organisatie der Verenigde Naties zal terugtrekken.

In dat land krijgt men automatisch een isolatie tussen Oost en West en kan men de hoop opgeven dat de spanning zal worden opgeheven.

Doch wij betwijfelen een dergelijk uittreden van de Sovjet-Unie en dan houdt men twee mogelijkheden over:

1) Dat de Sovjet-Unie zich zo snel mogelijk op een aanvalsoorlog zal voorbereiden en deze t.z.t. ontketenen;

2) Dat de Sovjet-regering van haar huidig expansie-program zal afzien en zich tevreden stellen met de economische ontwikkeling van haar enorme land.

Naar het zich laat aanzien houden de Verenigde Staten het meest rekening met de eerste mogelijkheid. Daarom wordt ook hard gewerkt om steeds verschrikkelijker en dodelijker en doeltreffender wapenen uit te vinden om op een plotselinge overval voorbereid te zijn of onmiddellijk terug te kunnen slaan. Dit is een gevaarlijke situatie omdat degene die meent in het bezit te zijn van de beste wapenen bloot gesteld staat aan een ernstige verleiding om zijn tegenstander onschadelijk te maken voordat deze de achterstand zal hebben ingehaald.

Nu reeds hoort men overigens gemoedelijke mensen de vraag

(Wordt vervolgd op pag. 2)

ONS KONINKRIJK

IN DE WIERINGERMEER GOLFT DE TARWE.

Ruim een half jaar nadat de Wieringermeer nog een onafzienbare watervlakte was, strijkt de zomerwind er weer over uitgestrekte velden golvende tarwe, haver en gerst, zo schrijft de Volkskrant.

Binnenkort zullen ruim tweeduizend arbeiders beginnen met het binnenhalen van deze oogst, welke boven verwachting rijk is. De huisvesting van deze mensen scheen aanvankelijk een onoplosbaar vraagstuk, doch men kan nu overgaan tot de inrichting van vier kampen, waarin een groot deel van de arbeiders kan worden ondergebracht. De enorme oogst-ploeg zal voorts bestaan uit duizend DUW-arbeiders, reeds gelegerd in vijf kampen aan de rand van de polder, 450 landarbeiders die een kamp bij Medemblik zullen betrekken en een 600 man uit omliggende streken. Dank zij deze oogst uit het geteisterde ooldergebied zal Nederland, door vermindering van graan-aankoop in het buitenland, zich kostbare deviezen kunnen besparen. Zo levert, een jaar na de bevrijding, een verdronken deel van het vaderland reeds zijn aandeel in de wederopbouw van het geheel.

Het geeft den Amsterdammer, die zich uit de hongerwinter zelfs de sluippaadjes van dit gebied herinnert, een wonderlijk gevoel te dwalen door deze bloeiende streek, waarvan wel iedereen gedacht heeft, dat het jaren zou duren voor er weer een korrel graan vandaan kwam. Naast bouwvallen van wat eens trotse boerderijen waren, ziet hij een zee van koren, opgevrolijkt door korenbloem en klaproos. Geen woeste zee, maar de rustig golvende orde van strakke velden, gescheiden door kaarsrechte vaarten. Hier en daar verlevendigt een herstelde brug, fris in de verf, het vergezicht. Midden in Wieringerwerf tegenover de Domeinen, staat het beeld van ,de Maaier' stoer in zijn klompen; hij was de enige oogstarbeider, die niet voor het water vluchtte en die maandenlang over de beukende golven heeft uitgezien naar de wederopbouwers, die nu in grote getale de Meer bevolken.

Veel hebben zij reeds gepresteerd; talrijke Zweedse noodwoningen verrezen naast de trieste resten der hoeven. Veel boeren wonen weer op hun eigen erf en reeds werd in een noodkerkje de Mis gelezen. Het puin der ingestorte huizen is verzameld en voor een deel reeds gebruikt voor noodherstel. In Middenmeer staan reeds drie benzinepompen, er zijn enkele winkeltjes geopend en er is zelfs een postkantoortje. Zo herstelt zich langzamerhand het leven. Men heeft er goede moed op. Want de onaangetaste vruchtbaarheid van de polder geeft den boer het vertrouwen, dat de rest ook in orde zal komen. Aan zijn arbeid, en aan het werk der tijdelijke bewoners zal het niet liggen.

Vier oogstkampen zullen verrijzen, elk plaats biedend aan 150 arbeiders. De kampen komen in Wieringerwerf, Middenmeer, Slootdorp en Oude Zeug. De vaste bewoners van de Meer krijgen nog dit jaar 316 nieuwe huizen, te bouwen op de fundamenten der oude woningen. Binnenkort wordt dit werk aanbesteed. Dank zij het feit dat de duizend DUW-arbeiders zich reeds aan het werk in de polder hebben aangepast, kunnen zij ook helpen bij de oogst. Hun kampen bestonden reeds. Een goede zeshonderd land-arbeiders worden voorts ondergebracht in kampen te Medemblik en Slootdorp, terwijl ook vijftig man, die reeds in een barak op „de terp" midden in de polder wonen, zullen helpen. Uit de omliggende plaatsen worden nog zeshonderd mannen gerecruteerd, die voor het grootste deel in vrachtauto's naar en van hun werk gaan. Het aantal vervoermiddelen zal straks nog worden uitgebreid.

Wat de aardappelvoorziening betreft heerst in vakkringen in het land de mening, dat de moeilijkheden binnen enkele dagen totaal overwonnen zullen zijn. De aanvoeren nemen toe, de boeren haasten zich om te profiteren van de thans geldende prijzen, omdat deze ieder week iets lager worden gesteld. Voor het beschot, dat thans gerooid wordt acht men de prijzen niet onbevredigd en de moeilijkheden van de kleinhandel zijn ondervangen doordat voor het thuisbezorgen 2 ct. per kilo extra is toegestaan. Wat de „Vebema" betreft, het officiële aardappeldistributie - apparaat, dat zeer kostbaar — want totaal verambtelijkt — is, schijnen ingrijpende overheidsmaatregelen op komst. Verwacht wordt, dat de aardappelhandel binnen niet al te lange tijd vrij zal zijn.

De melkproductie blijft nog belangrijk beneden de verwachting. Men wijt dit aan de onvoldoende grasgroei in Mei en Juni. De melkproductie bedraagt nog slechts 70 percent van het normale quantum.

(Vervolg van pag. 1)

stellen waarom de Verenigde Staten niet enkele atoombommetjes laten vallen op het Kremlin. Als een dergelijke geestesgesteldheid zich meester mocht maken van de Noordamerikaanse regeringskringen zou dat natuurlijk een ramp zijn, niet alleen omdat zovele onschuldigen de dupe daarvan zouden worden, doch vooral omdat niemand gerechtigd is het leven dat de Allerhoogste gegeven heeft, aan een medemens te ontnemen.

De tweede mogelijkheid, hoewel onwaarschijnlijk vanwege de onverzoenlijkheid welke het communisme predikt kan slechts bewerkstelligd worden, indien de wereld aan de Sovjet-leiders laat zien, dat zij de persoonlijke vrijheid stelt boven een „vrijheid" die door de Staat gereglementeerd is.

Doch deze persoonlijke vrijheid zal er een moeten zijn met de zelfbeperking, de zelf-discipline en zelf-opoffering, welke de morele wet voorschrijft. Want slechts in een gemeenschap welke God erkent en Zijn geboden naleeft kan zulk een persoonlijke vrijheid op de meest volmaakte wijze blijven bestaan.

OVERLEDEN.

Te Laren is overleden de kunstschilder A. M. Broeckman.

EINDE VAN EEN BENDE.

G. H. Ammre en drie personen die samen een bende vormen welke zich specialiseerde in het ontvoeren en vermoorden van anti-Duitse Nederlanders, gedurende de bezetting, zijn Donderdag door de speciale rechtbank ter dood veroordeeld. (Essen, Aneta, 6.9).

K.L.M. VERTEGENWOORDIGD.

Drie KLM-vertegenwoordigers woonden de internationale Luchtvaart Conferentie bij, die Woensdag is geopend om de internationale luchtvaart te regelen. De conferentie begon Woensdag en zou Vrijdag gesloten worden. De besprekingen waren niet publiek. De KLM-vertegenwoordigers zijn V. H. A. Dubouscq, directeur van de Noordatlantische afdeling van de KLM; F. van Balluseck en J. W. Meijer (Montreal, Aneta, 6.9).

GEWAPENDE OVERVAL OP POSTKANTOOR TE AMSTERDAM.

Ongeveer twee ton gestolen.

Twee gemaskerde, en met revolvers gewapende lieden hebben 24 Augustus een overval gepleegd op het hoofdpostkantoor te Rotterdam. De rovers hebben zich meester gemaakt van enige gonjezakken, die in de kluis lagen, en waarvan de inhoud bestond uit pakken bankbiljetten, welke, naar voorlopige schatting een waarde hadden van ongeveer f 200.000.

MR. KLOKKE

Bemiddelaar.

Zijne Excellentie de Gouverneur heeft tot Gouvernementsbemiddelaar van het eiland Aruba benoemd de heer Mr. Ch. R. Klokke, rechter aldaar.

Het was omstreeks half tien Zondagochtend toen twee politiemannen, die op weg waren naar het hoofdbereau van politie hulpgeroep hoorden, dat kwam uit de richting van de binnenplaats van het postkantoor. Zij vonden op de plaats den 45-jarigen wachtsman Mulder op de grond liggen. Het bleek, dat Mulder kans had gezien uit het houten gebouwtje, waar de rovers hem hadden overmeesterd en aan handen en voeten gebonden, naar de uitgang te kruipen. De rovers waren reeds verdwenen.

Het is thans de tweede maal, dat er gelden uit de kluis van het postkantoor zijn ontvreemd. Ongeveer een jaar geleden is er op mysterieuze wijze f 57.000 verdwenen. De politie heeft nimmer kunnen ontdekken, wie de diefstal had gepleegd. Toevallig had beide keren dezelfde wachtsman dienst.

Het enige houvast, dat de politie bij het onderzoek heeft, is de verklaring van den nachtportier, Mulder. Hij heeft o.m. verklaard, even vóór de overval te zijn opgebeld door iemand, die vroeg of er nog aangetekende brieven konden worden afgegeven. De bediende van de centrale telefoonpost in het postkantoor herinnert zich echter niet, een verbinding met den nachtportier tot stand te hebben gebracht. In het belang van het onderzoek heeft de politie het daarom nodig geacht, den nachtportier in voorlopige bewaring te stellen.

(Alg. Hbl.)

DE „CAMCO" GESTRAND.

Nader vernemen wij over de stranding van de „Camco" bezuiden Lac (Bonaire), dat men de vuurtoren van Lacre Punt (Zuid-Bonaire) voor die van Klein Bonaire heeft aangezien en de vuurtoren van Kralendijk voor die van Lacre Punt.

Dit is iets onbegrijpelijks als men de lichten kent. De vuurtorens van Bonaire zijn zeker in orde en werden nog kort geleden door den heer Van Meeteren nagezien. Het schip kwam uit eigen kracht los toen het water wies. Het was de eerste reis van de „Camco".

DE VERENIGDE STATEN OPENEN 31 SCHEEPVAARTLIJNEN.

De maritieme commissie der Verenigde Staten heeft het plan opgevat 31 scheepsroutes te openen voor de na-oorlogse Amerikaanse koopvaardijvloot. Naar men te Washington verneemt zal hierbij gebruik gemaakt worden van snelle, betrouwbare schepen in een druk bezette dienst, die zich nauwkeurig aan de vastgestelde tijden houdt. De commissie wil tien lijnen op Europa openen en andere op de Amerikaanse republieken, de Stille Oceaan, de wateren van Azië en de Afrikaanse kust. Op de vraag, of de nieuwe Amerikaanse lijnen een ernstige concurrentie voor de andere zeevarende mogendheden zouden betekenen, antwoordde vice-admiraal Land, ex-voorzitter van de maritieme commissie: „Concurrentie?" Zeker, maar dat is een gezond ding, indien het niet ontaardt in een moordende concurrentie.

BESTAAN VAN NIEUWE WETENSCHAP.

Gedurende de oorlog had men in Engeland een reeks problemen op te lossen, die tot nieuwe onderzoekingen en nieuwe methoden hebben geleid.

Kolonel J. D. Sutherland, chief psychiatrist to the War Office Selection Boards, introduceerde onlangs in het Leidsche universiteitsgebouw, in de eerste der reeks lezingen voor de Nationale Federatie voor Geestelijke Volksgezondheid een dezer nieuwe methoden, die tot de nieuwe tak van wetenschap: Sociatrie, is uitgegroeid.

Het viel op, dat in het Engelse leger bij bepaalde onderdelen het aantal uitvallers door neurotische en andere afwijkingen abnormaal hoog was, terwijl in dezelfde groepen bijv. de neiging, om officier te worden, abnormaal klein was. Een groep geleerden ging verband brengen tussen deze en dergelijke verschijnselen en kwam tot de conclusie, dat het beter was zulk een zieke legergroep als geheel te behandelen dan de uitvallers apart, die ziek werden, omdat de geest, het moreel van het geheel had aangetast.

De groep geleerden constateerde, dat de Amerikaanse onderzoeker Morino, inderdaad methoden heeft gevonden, om zulk een zieken groepsgeest, evenals een zieken menselijke geest, therapeutisch te behandelen en noemde deze nieuwe werkwijze sociatrie naar analogie van psychiatrie.

Zoals een psycho-analyticus een patiënt geneest door hem te laten praten en daardoor zijn problemen bewust te maken geneest de niet alleen wetenschappelijk gefundeerde maar ook geoefende sociater (analogie psychiater) de groep, door de leden van die groep onder zijn leiding de problemen der onderlinge verhoudingen te laten bepraten. Er kunnen dan binnen de groep veranderingen worden aangebracht, maar reeds het bewustworden werkt genezend. De resultaten van deze geneesmethode overtroffen verre de verwachtingen: de legergroepen werden inderdaad gezond. Men gaat nu ook in andere groepen, die veel uitvallers door ziekte en andere oorzaken vertonen en die blijkbaar niet gezond zijn, deze methode in toepassing brengen. Statistisch is b.v. bewezen dat vrouw van een mijnwerker te zijn, in dit opzicht het „gevaarlijkste beroep in Engeland is. Niettegenstaande socialisering, betere betaling enz. blijft het bovendien onrustig onder de mijnwerkers. Men zal nu onderzoeken of ook in het mijnwerkersmilieu sprake is van zieke groepen, die door sociatrische methoden, d.w.z. door bewustwording der fouten in het onderling contact en de structuur der groepen, genezen kunnen worden.

CURAÇAO

VANMIDDAG OPENING TENTOONSTELLING.

Schilderijen van Van de Laarschot.

De schilderijen van wijlen den heer Albert C. J. van de Laarschot (vader van den kapitein-adjudant) die enige weken geleden met de Boissevain naar Curaçao zijn gekomen, worden vanmiddag en volgende dagen in de Toonzaal van het Cultuurcentrum geëxposeerd. Voor de pers was het mogelijk gemaakt de stukken gistermiddag vast te bezien. De journalisten bleven er langer dan zij gedacht hadden, want na de vele routine-tentoonstellingen die wij hier op Curaçao gewend zijn, bleek hier een verzameling schilderstukken aanwezig te zijn van iemand die zich amateur noemde — de schilder werkte in zijn vrije tijd, was van beroep leraar — maar die op een fraaie wijze zijn eigen bewogen en drukke innerlijk wist te toetsen aan de stilte van de duinen en zandverstuivingen in Bergen-op-Zooms omstreken. Want daarvan getuigen deze doeken.

De oude heer van de Laarschot werd in 1881 te Borgwom (Franse naam Waremme) in Vlaanderen geboren, kwam al vroeg naar Bergen-op-Zoom, waar hij zijn gehele leven bleef tot de Duitsers hem er op 10 Februari 1944 vandaan sleepten en in Vught opsloten. De Duitsers ontzagen de leeftijd van den ouden heer niet, stuurden hem van de ene plaats naar de andere. Uit Vught naar het Oranjehotel in Scheveningen, vandaar naar Huelcke (bij Oranienburg, bij Berlijn), waar hij in een concentratiekamp kwam. Later ging hij naar het uitroeiingskamp te Sachsenhausen, waar hij op 18 Januari 1945 is overleden na van zijn grote terreinkennis, opgedaan tijdens schildertochten, te hebben geprofiteerd door de geallieerden te helpen o.a. door tekeningen en foto's van het vliegveld te Woensdrecht, dat later dan ook verwoest kon worden.

De heer van de Laarschot, die hierom al een uitnemend vaderlander genoemd mag worden, heeft ook in de kunst een dienst bewezen aan ons land. Wie jaren weg is wordt ontroerd door de vennen en zandverstuivingen, die hij op deze schilderijen terugvindt en die getuigen van de ware schilderziel van den maker. Hier is nu eens niet iemand aan het palet die plaatjes weet te maken, maar iemand die het tafreel zelf doorleeft en het uit eigen beleving op het doek zet. De heer van de Laarschot behoort daarbij zeker niet tot de modernisten, maar juist daardoor tot degenen die niet in het bizarre — hoe schoon dat ook kan zijn en hoe grote kunst zulks ook wezen mag —, maar in het gewone landschap hun kracht zoeken. Zoon Emile leidde de persmensen rond en vertelde, hoe wijlen zijn Vader in twee perioden had geschilderd: voor 1911 en toen na een lange rustperiode na 1928 tot zijn dood toe (zelfs in het concentratiekamp heeft hij, volgens een vriend nog geschilderd, al weet niemand hoe hij aan materiaal kwam). Vooral in de tweede periode werkte hij samen met den Rotterdamsen schilder Van Dordt die zijn vacantie wel in Bergen-op-Zoom kwam doorbrengen.

Het Bergse landschap leent zich voor contrasten. Men treft hier de afscheiding van alluvium en diluvium. Men heeft er duinen en zee. Ons bleek, dat niet alle Curaçaoënaars weten wat duinen zijn en veronderstellen dat deze evenals dijken, door mensen aangelegd worden. Voor hen een enkele regel: duinen ontstaan door de natuur en juist waar de natuurlijke waterkering van de duinen niet is, maken de mensen dijken. De duinen zijn veel deugdelijker! Zij ontstaan echter alleen waar los materiaal bijvoorbeeld zand, is en waar de wind krachtig genoeg is om ze op hopen te blazen. Een duinlandschap is altijd mooi en waar men bovendien nog zandverstuivingen heeft, erg afwisselend, omdat heuvels de ene dag daar en de andere dag ginder kunnen liggen.

Nu is de heer van de Laarschot wel een duinenschilder bij uitstek. Hij mag koeien — een zeer goed stuk — en hoeven schilderen, maar zijn duinen vormen zijn fort. Een vuile zandverstoven lucht, een paadje met een paar bomen, soms nog geflankeerd met een lange schaduw van de laag hangende Nederlandse zon, dat is alles. Op andere stukken treft het paars van de dopheide. Weer elders is het lucht en zee en verder niets. Hier zal de bezoeker een waren schilder zien, iemand die het geziene uit eigen levensvolheid en karakter — dit toonde zijn leven en dood — weet neer te zetten op het doek.

Wij zijn blijde dat de familie Van de Laarschot deze doeken naar Curaçao heeft medegebracht.

VERENIGINGSNIEUWS.

Morgen komt de damesvereniging Veritas haar achtste jaarlijkse vergadering op het landgoed der Kruisvaarders te Brakkeput.

GOUVERNEMENTS-EXAMENS.

Examen Hulponderwijzer(es): Geëxamineerd: 18 candidaten; afgewezen: 3; geslaagd de dames: M. Yarzagaray, J. Maduro, M. Th. Maduro, B. B. Beaumont, T. S. E. Boekhoudt, E. E. Curiel, S. M. Gooswit, E. V. Jansen, C. M. Kwidama, W. L. A. McLood, A. J. Nicolaas, Y. van Ommeren, J. F. Wanga en de heer H. J. Getrouw.

Examen Onderwijzer(es): Geëxamineerd: 13 candidaten; afgewezen: 7; geslaagd de dames: L. A. F. Mercera en R. M. Panneflek en de heren: M. Atoon, G. D. Peterson, W. A. J. Ch. Peeters en Z. Th. Wijngaarden.

Examen Handwerken voor Meisjes: Geëxamineerd: 7 candidaten; afgewezen: 2; geslaagd de dames: L. E. de Cuba, C. L. Koeiman, M. F. Laclé, J. C. Th. Reyes en C. Semeleer.

Examen Handtekenen L.O.: Geëxamineerd: 2 candidaten; afgewezen: 1; geslaagd Mejuffrouw G. A. R. Zefrin.

Examen Frans L.O.: Geëxamineerd: 3 candidaten; afgewezen: 2; geslaagd Mejuffrouw M. M. van der Helm.

Examen Spaans L.O.: Geëxamineerd: 10 candidaten; afgewezen: 4; geslaagd de dames: C. M. H. Lissone en J. L. Martin en de heren: W. Fränkel, A. L. Hollander, E. I. Irausquin en E. B. M. de los Santos.

Examen Engels L.O.: Geëxamineerd: 20 candidaten; afgewezen: 9; geslaagd de dames: E. Braumuller-Van Breet, F. Ph. Brook, M. E. da Costa, M. J. A. Kamp, A. F. Piper, I. E. Relyveld en de heren: H. L. Braam, H. G. Mulder, G. R. G. Naarden, A. G. Rijsdijk en F. B. Tromp.

Examen Handelskennis L.O.: Geëxamineerd: 5 candidaten; afgewezen: 8; geslaagd de dames: B. M. Karg en de heren: R. W. R. van der Hilst en L. A. H. Nieuw.

Examen Wiskunde L.O.: Geëxamineerd: 2 candidaten; afgewezen: 1; geslaagd: A. G. W. Dieffenthaler.

SCHEEPSBERICHTEN.

6 September.

Notos van Mobile; Socrates van Colón; Evelyn van Aruba; Rangitiki naar New York; Edg. D. Williams naar Santa Marta; Papandi van Cristobal; Oceanic van Aruba.

7 September.

Cape Lopez van New York; Papanui naar Londen; Oceanic naar Buenos Aires.

SPOEDIG KAAS UIT NEDERLAND.

Nederland zal binnenkort de kaas-export hervatten. 1200 metrieke ton gaan naar Frankrijk en 1200 naar Overzeese landen en 20 Onaar West Indië. (Amsterdam, Aneta, 7.9).

KLM-VERKEER TOENEMEND

Het aantal passagiers van de Westindische afdeling van de KLM neemt snel toe. In de eerste helft van dit jaar werden 25.751 passages geboekt, dit is 8.105 meer dan in de overeenkomstige periode van 1945. In het geheel zijn het vorig jaar 39.648 passagiers vervoerd tegenover 33.741 in 1944. In de eerste helft van 1946 werd 1.772.991 kilometer gevolgen. Dit is meer dan een half millioen boven het totaal van dezelfde periode in 1945. (Den Haag, Aneta, 6.9).

Wij ontvingen

Homenaje a S.M. la Reina. Dit is een feestboek, dat ter gelegenheid van Harer Majesteits 66e verjaardag te Caracas werd uitgegeven en verschillende stukken over Curaçao bevat. „Una Reina ejemplar" heet het bij de foto der Koningin, aan Wie een zeer waarderend artikel is gewijd, evenals aan Hunne Koninklijke Hoogheden Prinses Juliana en Prins Bernhard, van wie verschillende foto's — o.a. van het bezoek aan Aruba en Curaçao — zijn opgenomen. Daarna treft men het portret van „el admirable gobernador de Curazão", wiens werkzaamheden tijdens de oorlog de revue passeren. Historisch beziet N. van Meeteren ons eiland, waarna Ir. J. Noorduyn de CPIM beschrijft, J. R. A. Simoons de Surinamers op Aruba; H. A. Hessling beschrijft Aruba; Dr. A. W. Pot de openbare gezondheid, Jan van Toorn het onderwijs; Mr. I. Debrot de sociale voorzieningen; R. J. Beaujon water, landbouw enz.; Albert Balink ontpopt zich als expert op het gebied van het Papiament, waarna E. A. Winters' sprookje over de Prinses en de verborgen schatten in het Spaans met fraaie afbeeldingen komt. Alles bij elkaar is het een mooi uitgegeven boek geworden, dat Curaçao's naam zal verheffen bij onze buren in Venezuela.

The Balkan States, An introduction to their history, door **George E. Mylonas,** uitgegeven door Eden Publishing House, St. Louis, Mo., U.S.A.

De Balkan is uiteraard meer dan het oude probleem tussen Bulgarije en Hellas, maar de oorlog heeft ertoe geleid, dat wij de geschiedenis altijd met ons zelf als hoofdpersoon zien. Mylonas is, zoals zijn naam al doet zien, een Griek, zij het vermoedelijk van Noordamerikaans burgerschap.

Hij doceert Kunstgeschiedenis en archaeologie aan de Washingtonse Universiteit. Beginnend met de geschiedenis van het Balkanschiereiland in de oudheid en eerste eeuwen, gaat Professor Mylonas de komst der slaven naar en verbreiding op het Balkan-schiereiland na. Uitvoeriger wordt het boek in de negentiende eeuw, wanneer het conflict tussen Bulgarije en Hellas zich gaat aftekenen om bij de ineenstorting van het Ottomaanse rijk los te barsten. Voor Mylonas is Bulgarije de aanvaller, behoort Macedonië bij Griekenland — is het in elk geval geen (vooral door Bulgarije graag gewilde) afzonderlijke natie, waar bijna 60% der bevolking niet-slavisch zou zijn — en heeft Bulgarije steeds de tot standkoming van verschillende regelingen inzake Zwarte Zee en Zee-engten belemmerd. Geheel ongelijk heeft Mylonas hierin niet, temeer daar hij elders in zijn boek erop wijst hoe het de intrigues der Grote Mogendheden zijn geweest, die al deze troebelen veroorzaakten. Die zijn het die deze arme landen tegen elkaar hebben uitgespeeld en nu hun volken elkander haten en verachten, lijkt een oplossing van het vraagstuk verder dan ooit. Recht moet allereerst gedaan worden, maar of zulks mag door middel van gedwongen overplaatsing van minderheden is een moeilijk te beantwoorden vraag.

MIDDEN EN ZUID AMERIKA

SFORZA TE CARACAS.

In qualiteit van eregast van de Revolutionnaire Regering arriveerde in Caracas, de vooraanstaande politicus Graaf Carlo Sforza, vergezeld van den Eersten Consul Guido Colonna als secretaris. De heer Sforza is speciaal naar Venezuela gereisd om persoonlijk de Regering en het Volk dank te zeggen, voor de petitie in de Veiligheidsraad ingediend, voor een rechtvaardige vrede voor Italië. 's Daags na zijn aankomst legde hij een krans aan de voet van het standbeeld van Simon Bolivar. Door de Regering werd hem een diner aangeboden.

VERZEKERINGSBEDRAGEN

Cijfers door de officiële Bewaking van Venezolaanse Verzekeringsmaatschappijen verstrekt, tonen aan dat het verzekerd kapitaal in Venezuela van achttien Maatschappijen de som van Bs. 1.569.686.968 bedraagt.

VENEZOLAANS—COLOMBIAANSE DOUANE-COMMISSIE.

De Venezolaanse Kanselarij benoemde de Commissie die samen met die van Colombia verdragen, overeenkomsten en wetten, die betrekking op de douane hebben, zal herzien teneinde uniformiteit in de douanezaken tussen deze twee landen teweeg te brengen en tevens schepen van beide landen faciliteiten te verschaffen bij het aandoen van de respectieve havens.

Ook werd een deskundige commissie benoemd, die de scheepvaartwetten zal trachten gelijkluidend te maken om niet met elkaar in strijd te zijn, d.w.z. de faciliteiten die het ene land biedt, moeten dezelfde zijn voor het andere.

ONTVANGST VAN GENERAAL OSBORN.

Generaal Albert Osborn, commandant van het Leger des Heils, bracht Donderdag een bezoek aan Den Haag waar hij tijdens een avond-receptie officieel werd verwelkomd door Minister Drees en andere autoriteiten (Den Haag, (AP) 6.9).

Zorg voor beschaving des volks zij geen sluitpost

door

PROF. DR. G. V. D. LEEUW

Oud-Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

Het is bijna een afgezaagde bitterheid geworden om te constateren, dat wanneer er bezuinigd moet worden, de cultuur het eerst het loodje legt. Zij is immers een luxe. Wanneer men er iets van hebben kan, is dat heel mooi, maat eten en drinken, kleding en woningbouw, verkeer en defensie gaan voor. Het naspreken van deze trivaliteit, hoezeer zij ook elke dag weer bevestigd wordt, is gevaarlijk, misleidend en politiek verderfelijk. Over elk dezer drie qualificaties en woord.

Het is gevaarlijk, omdat hoeveel bitterheid de spreker er ook in moge leggen, de herhaling van deze zogenaamde wijsheid er toe leidt, dat men het vanzelfsprekend vindt dat wanneer de dagen boos zijn de cultuur het eerst bezwijkt. Het is daarmede precies als met dat andere gezegde, dat alles in de politiek, nationaal en internationaal, toch niet anders is dan vurig eigenbelang en striid om de macht. De hemel weet hoe vaak dit waar is, maar als men het met een zeker air van wereldwijsheid en superieur cynisme herhaalt, dan wordt het meer waar met elke herhaling, meer dan nodig is. En dàn wordt het niet beter. Wij moeten ons hoeden voor de houding van de vrouwelijke, maar ook wel mannelijke kletsmeiers, die glorieëren in de ernstige ziekte van hun buurman en die het hem bijna kwalijk nemen, wanneer hij beter wordt. Wij moeten ons er voor wachten om dingen, die verkeerd en schandelijk zijn, vanzelfsprekend te vinden en in hun onvermijdelijkheid te berusten.

Maar bovendien is deze wijsheid misleidend. Want zij gaat uit van een volkomen valse opvatting van cultuur en van de plaats daarvan in onze samenleving. Cultuur is een woord, dat wij door het Duitse misbruik niet liever hebben gekregen. Wij zeggen liever, met Huizinga in het laatst van zijn leven, beschaving. Toch ligt in het woord cultuur, naar zijn afleiding en geschiedenis een diepe zin. Het komt van een Latijns woord, dat bebouwen van het land betekent. Ook wij spreken immers nog van het in cultuur brengen van een stuk woeste grond. Cultuurgrond is grond, waarover de ploeg is gegaan, maar waarop ook cathedralen zijn gebouwd. Cultuur is eenvoudig de samenleving, zoals zij wordt, wanneer de mens wat hij uit de hand van de natuur ontvangt, niet maar eenvoudig aanvaardt, maar er iets eigens, iets menselijks van tracht te maken, van de heide een akker, van het berghol een hut of huis, van de geluiden om zich heen een melodie, van het landschap een schilderij, van de paring een huwelijk, van het instinct wetenschap. Het is duidelijk, dat wij daarmede zowat ons hele menselijk bestaan bestrijken. En dat de cultuur niet iets extra's is, dat men ook missen kan, maar het eigenlijk menselijke in onze samenleving. En ook dat men de verschillende behoeften van den mens niet van elhaar kan losmaken, op straffe van hem te verlagen tot een dier en de samenleving tot een horde. Ook de zg. eerste levensbehoeften betekenen een stuk cultuur, zoals bij kleding en huizenbouw wel heel duidelijk blijkt. Als van zelf leiden die eerste levensbehoeften den mens tot cultuur in de ruimere zin, tot de vragen van mooi en lelijk, rechtvaardig of onrechtvaardig. Cultuur is niet een terrein apart, maar ons eigenlijk levenselement.

Daarom is ten slotte het herhalen van die oudbakken wijsheid ook politiek verderfelijk. Ik bedoel daarmede niet, dat deze of gene partij er aanstoot aan zou kunnen nemen. Over het algemeen trekken de partijen zich van de cultuur niet zo heel veel aan. Zij zetten natuurlijk wel een culturele paragraaf in haar program, maar zij hoeden zich gewoonlijk om die uit te voeren. Neen, ik bedoel iets heel anders. Het gaat in een behoorlijke politiek — en zeker in een socialistische politiek — om de menselijke samenleving als zodanig, d.w.z. om het menselijke daarin zoveel mogelijk tot zijn recht te doen komen, de horde (die altijd weer op de loer ligt, ook en juist als zij geuniformeerd en gedisciplineerd zich voordoet) te vervangen door een samenleving van redelijke en zedelijke, denkende en voelende menselijke wezens. Daartoe komen wij niet, wanneer de mensen geen eten hebben of geen werk, maar evenmin wanneer zij goed gevoede en wel gestalde, behoorlijk werkende en zich vermenigvuldigende dieren zijn. Een volk zonder lied, zonder lectuur, zonder zedelijk besef, zonder godsdienst, om maar enige van de allervoornaamste dingen te noemen, dat mag nauwelijks een volk heten. En de staat, die wel zorgt voor voedsel en onderdak, maar niet voor opvoeding en kunst, bedrijft een verderfelijke politiek.

Of er dan op culturele doeleinden niet bezuinigd moet worden? Natuurlijk wel, maar precies zoveel als er op andere dingen bezuinigd wordt en geen moment eerder voor men er daar ook toe overgaat. En dan hebben wij in ons vaderland nog wel even de tijd. Wat wij aan culturele zaken uitgeven is slechts een druppel aan de emmer van ons staatsbudget. Onderwijs nam vroeger, dank zij de gelijkstelling, nogal een brede plaats op de begroting in; thans vallen zijn kosten in het niet tegenover de enorme bedragen, welke voor de andere hoofdstukken der staatsbegroting nodig zijn. En voor wetenschap en kunst geven wij zo weinig uit, dat het bij breuken van percenten blijft.

Het wordt dan ook tijd, dat wij eens wakker worden. Ik heb er niets tegen, dat men aan Oorlog zegt, dat een psychotechnische dienst nodig is, en daarvoor grote bedragen uitgeeft; maar ik zie niet in, waarom men terstond moet schreeuwen, wanneer iemand schuchter zegt, dat het tijd wordt om hetzelfde bij onze scholen te doen of om althans ons onderwijs door een behoorlijke wetenschappelijke dienst eindelijk eens op behoorlijke paedagogische poten te zetten. Ik heb er niets tegen, dat men een directoraat-generaal voor de Rijksgebouwen vanzelfsprekend vindt; maar ik acht het rondweg verbijsterend, wanneer iemand een gelijke zorg voor het enorme volksbelang, dat gemoeid is met het brengen van de kunst aan het volk in al zijn lagen, overbodig vindt. En wanneer iemand in de Kamer dan nog zegt, dat het vroeger toch ook zonder ging, dan is dat van die soort domheid, die erger is dan slechtheid.

Ons land heeft wat de zorg van de Overheid voor de cultuur betreft, een slechte naam. Het wordt hoog tijd, dat wij dit gaan begrijpen en veranderen. Want anders vervallen wij tot die politiek, waarbij het alleen om machtsposities, om geld en invloed gaat, die verfoeilijke politiek, die zovele goede mensen van alle politiek afkerig heeft gemaakt en die ten slotte altijd uitloopt op politieke machteloosheid, welke op haar beurt weer leidt tot de dictatuur.

BEKENDMAKING.

De Commissie inzake autobusdiensten op het eiland Curaçao maakt hierbij bekend:

dat gedurende de maand Augustus 1946 ingediende aanvragen om vergunning voor het onderhouden van een autobusdienst als bedoeld in artikel 1 sub A van P.B. 1946 no. 56, van den 8sten September tot en met den 7den October 1946 voor een ieder ter inzage zijn gelegd ter Gouvernements-Secretarie (Handelskade 24).

Deze bekendmaking is aangeplakt aan alle politieposthuizen op het eiland Curaçao.

De Commissie voornoemd.

PARTICIPACION.

Comision pa servicio di autobus na Curaçao ta participa:

cu e peticionnan pa licencia pa mantene servicio di autobus, entregá durante luna di Augustus 1946, tal como mencioná den articulo 1 sub A di P. B. 1946 no. 56, ta worde poné na Gouvernements-Secretarie (Handelskade 24) for di dia 8 di September te dia 7 di October 1946 pa publico por tuma conocemento di nan contenido.

E participacion aki ta geplakt na tur warda di polis na Curaçao.

E Comision ariba mencioná.

Sjon A over Aruba

Bij zijn verblijf in Nederland hield Landraad Cornelis A. Eman een rede voor de radio, waarvan de Telex het volgende verslag gaf:

Aruba is in het gehele Caraïbische zeegebied misschien wel het enige eiland, dat tot in de 19e eeuw nog een gedeeltelijk onvermengde Indiaanse bevolking kende. Voor een groot deel bestaat de huidige bevolking uit afstammelingen van Nederlanders en de Indiaanse bevolking.

In tegenstelling met Curaçao is er geen trek naar de stad, de bevolking is over het gehele eiland verspreid. Er bestaat geen groot grondbezit. Practisch iedereen beschikt over een eigen huis.

Vroeger moesten de jongelieden van Aruba hun bestaan zoeken in Venzuela, Colombia en eilanden in het Caraïbisch gebied, doch thans bezit Aruba de grootste olieraffinaderijen ter wereld en duizenden vreemdelingen hebben op ons eiland een goed bestaan.

Men vraagt zich wel eens af, of door de aanwezigheid van een grote Amerikaanse maatschappij als de Standard Oil de Amerikaanse invloed op Aruba niet erg groot is. Niettegenstaande de grote welvaart, die deze maatschappij op Aruba gebracht heeft, is het verband met Nederland even hecht als voorheen.

Nederland behoort evenwel veel belangstelling te tonen voor de sociale en economische problemen op Aruba, welke geschapen worden door de aanwezigheid van een relatief enorm aantal vreemdelingen. De bevolking van Aruba bestaat namelijk voor de helft uit vreemdelingen en Aruba wenst, dat de mogelijkheden, die het eiland biedt, worden benut in het belang van het eiland zelf en van het gehele gebiedsdel. Van de drie benedenwindse eilanden ligt Aruba het dichtst bij Zuid-Amerika. De K.L.M. en de Pan-American Airways hebben Aruba reeds tot een van de drukste luchtvaartcentra gemaakt.

Evenals voor Curaçao is het ook mogelijk voor Aruba om naast de olieraffinaderijen meer industriën te vestigen, zoals b.v. een Canadese maatschappij de goudmijnen zal exploiteren. Een onderzoek heeft immers uitgewezen, dat de mijnen nog lang niet uitgeput zijn. Het is verwachten, dat binnen niet al te lange tijd het oude plan van de Standard Oil broom uit zeewater te winnen, zal worden uitgevoerd.

Een groot gedeelte van het dollarbezit van het gehele staatsdeel is van Aruba afkomstig en het is dan ook geen wonder, dat Aruba zich thans meer zelfbewust voelt en meer aandacht vraagt: Aruba en Curaçao dragen immers de lasten van de andere eilanden. De plannen en de wensen van het eiland Curaçao gaan parallel met die van Aruba. Beide eilanden zullen meer kunnen bereiken, indien gij uw volle steun geeft en op deze wijze zullen wij de plaats, die Nederland in het Caraïbisch gebied van ouds gehad heeft, kunnen behouden.

SPORT

NEDERLANDS OORDEEL OVER HET CURAÇAOSE ELFTAL.

„Het Vrije Volk" heeft naar aanleiding van de voetbalwedstrijd Curaçao-Feyenoord enkele interessante meningen te kennen gegeven over het Curaçaose elftal onder het opschrift: De beste „ploeg" zegevierde.

Het blad schrijft dan:

Voetballen, werkelijk goed voetballen, is een kunst. De geboren voetballer is als een schilder.

Zoals deze bij zijn geboorte de gave heeft meegekregen om met eenvoudige middelen op het linnen een beeld te scheppen waartoe de doorsnee mens nimmer in staat is, zo kan ook de „geboren voetballer" op het groene tapijt prestaties leveren, die de macht van zijn middelmatigen tegenstander te boven gaan. Maar toch moeten beiden, willen zij run talenten tot volle ontplooiing brengen, geschoold worden. De schilder moet zich ontwikkelen door jarenlange studie; eerst dan kan er uit zijn kunst iets groots groeien. Hetzelfde geldt voor den voetballer. Ook hij moet de grondslagen van het spel volkomen onder de knie hebben, wil hij ooit tot een maximale prestatie komen.

Onwilleukeurig drong zich deze vergelijking aan ons op, toen wij Dinsdagavond de spelers van Curaçao in het Feyenoord-Stadion aan het werk zagen. Het zijn stuk voor stuk natuurtalenten, deze robuste en toch zo lenige knapen. Men kon het zien aan de wijze, waarop zij de bal in hun macht hebben, aan het gemak, waarmee zij een tegenstander passeren aan het intuïtieve bij hun handelingen. Maar men kon ook zien, dat het geen geschoolde voetballers zijn. Zij zoeken zich een plaats in het geheel, ieder naar zijn eigen aard. Maar juist daardoor is dat elftal geen geheel geworden. Er zit geen lijn in, er ontbreekt het besef, dat er tussen de verschillende linies een verband moet zijn, dat de ruimten opvult.

Dat zijn grote tekortkomingen van het Curaçaose elftal. Feyenoord, dat heus niet in grootse vorm speelde, heeft daar een dankbaar gebruik van gemaakt. Paauwe, Vrauwdeunt, De Vroet, en v.d. Korput: zij vroegen niet beter dan op het middenveld hun combinaties te mogen uitspinnen. Daar waren zij hun tegenstanders in alle opzichten de baas, omdat deze daar steeds te laat aankwamen. De Curaçao-ers moesten daar voortdurend van verre op een man met de bal komen inlopen. Maar als zij dan bij hem waren, was het leer al naar een anderen vrijstaanden speler doorgegeven. Beide Rotterdamse doelpunten ontstonden op deze wijze. Het eerste reeds na vijf minuten toen Linssen de bal uit het lege middenveld kreeg toegespeeld en hij hem voor de voeten van Vrauwdeunt kon plaatsen, het tweede toen Vrauwdeunt zelf uit het midden naar voren dribbelde en dicht bij het doel gekomen Van Munster een schietkans bood. Het tegenpunt van de gasten ontstond incidenteel, direct na het tweede van Feyenoord. Onstuimig wierpen zij zich naar voren drongen de bal in het doelgebied, waar M. Jansen zijn kans kreeg. Maar hoe moeilijk het kan zijn om tegen een sluitend geheel succes te behalen, dat zagen de West-Indiërs, toen zij de laatste tien minuten de gelijkmaker wilden forceren doch een elastische muur op weg naar het doel voor zich vonden.

Niettemin, wanneer dit elftal een jaar onder goede leiding zou komen: Voorwaar er zou iets heel goeds van te maken zijn!

K.S.C.

Competitie Korfbal Zondag 10 uur Boys — Bito; Competitie voetbal Zondag 16.30 uur Ecuador — D.B.O.

HET SCHAAKTOURNOOI.

Dr. Euwe en Botwinnik staan gelijk met elk 3½ punt, en er zijn nu nog maar twee rondes te spelen in het internationale schaakspel tournament. Euwe had de leiding genomen met 1½ punt in de wedstrijden van Dinsdag, maar doordat Botwinnik Woensdag Christofel (Zwitserland) versloeg in 17 zetten en Euwe remise speelde met 40 zetten tegen Flohr (Rusland), stonden zij weer gelijk.

Yanovsky (Canada) speelde gelijk met Boleslavsky (Rusland). Ook Guimard (Argentinië) speelde gelijk tegen Steiner (Los Angeles). Lunden (Zweden) versloeg Szapo (Hongarije) met 3—8. O'Kelly (België) gaf op na 31 zetten tegen Kotov (Rusland), terwijl Kotnauer (Tsjechoslowakije) Denker (New York) versloeg in 32 zetten (Groningen,

BOTWINNIK STAAT VOORAAN.

De uitgestelde wedstrijden van het internationaal schaaktournement zijn Vrijdag gespeeld om klaar te zijn voor de laatste ronde die Zaterdag plaats heeft. De resultaten van deze spelen hadden geen invloed op de positie van de 3 leiders: Botwinnik (Rusland) staat op de eerste plaats met 14½ punt. Euwe (Nederland) neemt de tweede plaats in met 14 punten en Snyslov (Rusland) de plaats met 12 punten.

Mendel Naidorf (Argentinië) en Snylov speelden remise na 62 zetten. (Groningen, Aneta, 6.9).

BOTWINNIK NEEMT DE LEIDING.

Botwinnik heeft Donderdagavond met ½ punt de leiding genomen over Euwe. Botwinnik won 1 punt door Guimard (Argentinië) in 57 zetten te verslaan, terwijl Euwe gelijk spel speelde met Tartakower (Frankrijk) en dus slechts een halve punt won. Alleen de Rus en de Nederlander hebben kans op het kampioenschap; dit zal afhankelijk zijn van de uitslag der wedstrijden, die Botwinnik tegen Najdorf (Argentinië) en Euwe tegen Kotov (Rusland) spelen (Groningen, Aneta,

Indonesië

SJAHRIR VOERT BESPREKINGEN.

Sjahrir heeft bekendgemaakt dat hij Vrijdag besprekingen voerde met de TRI-officieren over de voorgestelde Nederlands-Indonesische wapenstilstand. De voorwaarden van de wapenstilstand zullen uitgewerkt worden op een latere bijeenkomst waaraan Sjahrir zal deelnemen. Sjahrir verklaarde dat de onregelmatige Indonesische troepen en de semi-militaire organisaties, die buiten de autoriteiten van de TRI vallen de voorwaarden van een door de Republikeinse autoriteiten aangenomen wapenstilstand zullen aanvaarden. (Batavia, Aneta, 6.9).

SONAI TER DOOD

Vrijdag heeft de krijgsraad de Japanse kapitein Sonai, bevelhebber van het Tjideng-kamp, waar de geallieerde vrouwen opgesloten waren en die de bijnaam droeg van het „Beest van Tjideng", ter dood veroordeeld. Dit is de eerste oorlogsmisdadiger die in Indië veroordeeld wordt.

OVERVAL BIJ SOERABAIA.

Nederlandse troepen doodden in Oost-Java 87 Indonesische extremisten en namen er 10 gevangen tijdens een overval bij Soerabaia van waaruit de extremisten gedurende de laatste weken herhaaldelijk aanvallen verrichtten. (Batavia, Aneta, 6.9).

BENOEMING VAN DR. IDENBURG.

Officieel is medegedeeld dat Dh. Philip J. A. Idenburg benoemd is tot Directeur-Generaal voor Algemene Zaken in de Nederlands Indische Regering. Door deze benoeming wordt de „Tweede man" ter beschikking gesteld van den luitenant Gouverneur Generaal. Hierdoor wordt de Regeringspositie versterkt. In deze nieuwe post bekleedt Dr. Idenburg dezelfde rang als de vice-president van de vóór-oorlogse Raad van Indië en staat hij boven alle departementshoofden onder den Gouverneur Generaal.

Volgens de bekendmaking zal Dr. Idenburg biezondere missies uitvoeren binnen en buiten Nederlands-Indië overeenkomstig de bepalingen die vroeger golden voor leden van de Raad van Indië. De volgende week vertrekt Dr. Idenburg naar Batavia. (Den Haag, Aneta, 7.9).

OP SUMATRA.

Republikeinse en extremistische troepen waren de laatste dagen actief aan de Oostkust van Sumatra. Gewapende benden Indonesiërs vielen binnen 36 uur driemaal de geallieerden aan in de omgeving van Medan.

In de Indonesische pers wordt een heftige anti-Nederlandse campagne gevoerd.

Te Siantar heeft de Republikeinse „Gouverneur" van Sumatra Dr. Teungkoe Mohammed Hassan Woensdag de troepen in ogenschouw genomen, die bestonden uit gemilitairiseerde jongens en meisjes; de „Hinzbollah" en de „Sabillilah", nadat deze een grote bedrijvigheid aan de dag hadden gelegd met vechten in de omgeving van Medan. De bladen delen ook mede, dat een „Raad tot Co-ordinatie „der Verdediging" geïnstalleerd is.

Het Indonesische blad „Soeloeh Merdeka" schrijft, dat deze Raad ook de politieke partijen en het economische leven coördineert over geheel Sumatra. Een ander blad schrijft dat deze Raad de hoogste instelling is uit Sumatra en dat tegen zijn beslissingen alleen beroep kan worden aangetekend bij de Defensie Raad van Djokjakarta (Medan, Aneta, 5.9).

AARDSCHOK.

Donderdagmorgen is te Djokjakarta een aardschok van één minuut waargenomen. Het Republikeinse nieuwsagentschap Antara meldt dat het Seismographisch station Kilioerang bij Djokjakarta de schok registreerde en dat deze afkomstig is van Merapi, een vulkaan, die sedert vijf maanden rustig is (Batavia, Aneta, 5.9).

ONTVOERDE CHINEZEN.

Twaalf Chinezen zijn te Belawan Deli door extremisten ontvoerd, terwijl zij op weg waren naar het Nederlandse schip Van Heuts waarmede zij naar Singapore zouden vertrekken (Singapore, Aneta).

NEDERLAND

REGERINGSVERKLARING

Men verwacht een Regeringsverklaring over de nieuwe loonen prijspolitiek. De lonen zullen binnen korte tijd vastgesteld worden; de Regering zal de verzekering geven dat de prijzen laag zullen worden gehouden. (Den Haag, Aneta, 7.9).

BENTHEIM EN KLEEF BIJ ONS LAND?

„New-York Times" over de Nederlandse plannen.

De correspondent van de New York Times te Amsterdam David Anderson, geeft in dit blad een beschouwing over de Nederlandse annexatieplannen en zegt hierin o.m., dat het hier slechts gaat om een recht trekken van de grens, waardoor o.m. twee belangrijke Duitse enclaves worden verwijderd. De correspondent schrijft:

De politiek van het parlement blijft onzeker. Het is alleen bekend, dat de huidige regering meer voor annexatie gevoelt dan de vorige.

Men meent te weten, aldus Anderson, dat het programma, dat men thans voor ogen heeft, geen uitzetting der bevolking vraagt. De Britten zijn ronduit gekant tegen elke vermeerdering van het aantal verplaatste personen in hun zône.

Wijzende op het meer topografische dan geografische karakter der Nederlandse plannen, noemt hij tenslotte de belangrijkste beoogde grenswijzigingen Bentheim en Kleef, „het eerste belangrijk wegens de bronnen van verscheidene kleine rivieren, welke de Nederlanders onder hun contrôle willen hebben".

KOEVORDENS OLIEBRONNEN.

De eerste Nederlandse oliebronnen in de Zuidoostelijke hoek van Drente op 8 kilometer afstand van Koevorden leveren 600 metrieke ton ruwe olie per week, welke door vier Nederlandse tankschepen naar de Raffinaderijen te Rotterdam gebracht worden. De vindplaats ligt ongeveer 3 kilometer ten Noorden van het Duitse plaatsje Emichsheim, vlak bij een inham die de Duitse grens daar in Nederland maakt.

Proeven hebben aangetoond, dat ook aan de Duitse zijde van de grens oliebronnen zijn gelegen. In het licht van dit feit hecht men in sommige kringen dan ook zeer veel belang aan de „grensherzienging", waarover Hare Majesteit Koningin Wilhelmina in Haar Troonrede in Juni gewaagde.

De bronnen, die nu in exploitatie zijn, zijn echter niet zo belangrijk. Reeds in 1924 vonden deskundigen sporen van olie in dit gebied, maar het duurde tot 1933 vooraleer de Shell door de Bataafse Petroleum Maatschappij dit olieveld in concessie nam. De eerste boringen werden gedaan op een diepte van 400 tot 800 meter. De Duitsers stelden onder de bezetting enorm belang in deze oliebronnen, maar de Nederlandse ingenieurs wisten door sabotage de productie zeer laag te houden.

In 1943 was de opbrengst 1654 „barrels", terwijl de totale productie tot Maart 1945 slechts 12.580 barrels bedroegen. Na de bevrijding nam men het werk ernstig ter hand en de productie steeg tot 1415 barrels per dag. (Koevorden, Aneta, 5.9).

HET EERSTE BIER.

Het eerste Nederlandse bier werd Donderdag te New York getapt. De eerste verzending, bestaande uit 3050 kisten Amstelbier, kwam op 13 Augustus met de Westerdam in Amerika aan. Later volgden nog andere zendingen.

De verbetering van de graantoestand over de gehele wereld waardoor de restricties, die aan de Noordamerikaanse brouwers waren opgelegd, konden opgeheven worden, leidde de Nederlandse Regering ertoe een beperkte uitvoer van bier naar de Verenigde Staten toe te laten.

Oorspronkelijk had men reeds enkele maanden geleden de uitvoer willen hervatten, maar scherpe critiek in de Noordamerikaanse pers en radio zette de Nederlandse Regering ertoe aan de uitvoer te stoppen. De toelating werd gegeven nadat men vernomen had, dat reeds enige tijd grote hoeveelheden Zweeds en Deens bier in de Verenigde Staten werden ingevoerd (New York Aneta, 6.9).

DE JAARBEURS VAN UTRECHT.

Onder de 1957 tentoonstellers — een recordcijfer — die deelnemen aan de Herfst-Jaarbeurs te Utrecht, welke Dinsdag geopend wordt, bevinden zich 136 Noordamerikaanse firma's. Op de Voorjaars-Jaarbeurs waren er 629 tentoonstellers.

Er zijn nu 200 nieuwe deelnemers uit Engeland, 150 uit Zwitserland, 490 uit België, 71 uit Frankrijk, 61 uit Tsjechoslowakije, 18 uit Denemarken, 13 uit Zweden, 13 uit Italië, 5 uit Canada en 4 uit Australië.

296 Buitenlandse tentoonstellers komen met machine-gereedschappen en 77 met landbouwwerktuigen (Utrecht, Aneta, 6.9).

FRANS SCHIP BESCHOTEN.

Het 43.000 ton metende Franse schip „Ile de France", werd op weg van Europa naar Saigon door een kustbatterij van Sumatra beschoten. Aan boord bevonden zich 2000 Franse vrouwen en kinderen en 1000 soldaten. Volgens Kapitein Le Guede werd het schip toen hij de kust wilde naderen om de opvarenden iets van het eiland te laten zien, beschoten door een kustbatterij. Een granaat sloeg in zee 100 meter voorbij stuurboord en stukken gloeiend metaal vielen op het dek. In het geheel werden zes schoten gelost op het schip, dat onmiddellijk zijn koers wijzigde. De kapitein heeft het incident gemeld aan de Franse autoriteiten (Colombo, Aneta).